

Ontwerp Projectplan Waterwet Gemaal Waardsedijk en maalvliet

Hoogheemraadschap
De Stichtse Rijnlanden

Ontwerp Projectplan Waterwet

voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk Artikel 5.4 Waterwet

Voor het project:

Gemaal Waardsedijk en maalvliet

Verantwoording

Titel	Projectplan Waterwet. Gemaal Waardsedijk en maalvliet
Kenmerk	916239
Contactpersoon	Mevr. Ir. M.H. Kok

Colofon

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Postbus 550
3990 GJ Houten
Telefoon: 030 634 59 12
Fax: 030 634 59 97
website: www.hdsr.nl
email: post@hdsr.nl

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Inhoudsopgave

Voornemen	4
Opbouw rapport	4
Rechtsbescherming	4
Uitnodiging voor contact	4
DEEL I. Gemaal Waardsedijk en maalvliet	5
I.1 Ligging plangebied	5
I.2 Projectonderdelen	5
I.3 Kadastrale situatie en beschikbaarheid van percelen	7
I.4 Proces van verder ontwerp en uitvoering	8
I.4.1 Concurrentiegerichte dialoog	9
I.4.2 Studie en ontwerp	9
I.4.3 Vergunningenprocedures	10
I.4.4 Stuurgroep	10
I.4.5 Uitvoering	10
I.5 Voorgenomen leggerwijzigingen bij het waterschap	11
I.6 Operationeel beheer, bediening en onderhoud	11
DEEL II. Verantwoording	13
II.1 Aanleiding projectplan	13
II.2 Gewenste situatie	14
II.3 Effecten van het plan	14
II.3.1 Positieve effecten	14
II.3.2 Negatieve effecten	14
II.4 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	15
II.5 Verantwoording op basis van beleid	15
II.6 Verantwoording van de keuzen in het project	15
DEEL III. Rechtsbescherming	17
III.1 Financieel nadeel	17
III.2 Procedure	17
III.3 Indienen zienswijze	17
III.4 Beroep en hoger beroep	17
III.5 Verzoek om voorlopige voorziening	18
Deel IV Bijlagen	19
BIJLAGE 1 UITGANGSPUNTEN ONTWERP	19
BIJLAGE 2 Detailkaart van ligging gemaal Waardsedijk, maalvliet en persleiding met uitstroomvoorziening	21
BIJLAGE 3 Percelen verbreding Lansing	22

Voornemen

Het Algemeen Bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden wil dit ontwerp projectplan in mei 2015 formeel vaststellen op grond van de Waterwet. Het plangebied ligt in de Linschoterwaard (zie afbeelding). De bedoeling is dat de nieuwbouw van gemaal Waardsedijk en de hiermee samenhangende inrichting van een maalvliet vanaf medio 2016 in uitvoering gaan..

Figuur 1: beheergebied van het waterschap met de ligging van het plangebied

Opbouw rapport

Dit ontwerp projectplan beschrijft alle relevante aspecten van het voorgenomen werk, de wijze van uitvoering en het proces dat het waterschap hierbij volgt binnen de wettelijke kaders.

Dit ontwerp projectplan bestaat uit vier delen. Deel I beschrijft wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een verantwoording van het voorgenomen project vanuit diverse invalshoeken. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures die hiervoor beschikbaar zijn. Deel IV bevat bijlagen bij de delen I t/m III.

Rechtsbescherming

De projectplanprocedure voorziet in rechtsbescherming van belanghebbenden, zowel voor als na vaststelling van het projectplan. De procedure voorziet onder andere in een inspraaktermijn van zes weken. Naast de Waterwet is ook de Crisis- en herstelwet van toepassing op het voorgenomen werk.

Uitnodiging voor contact

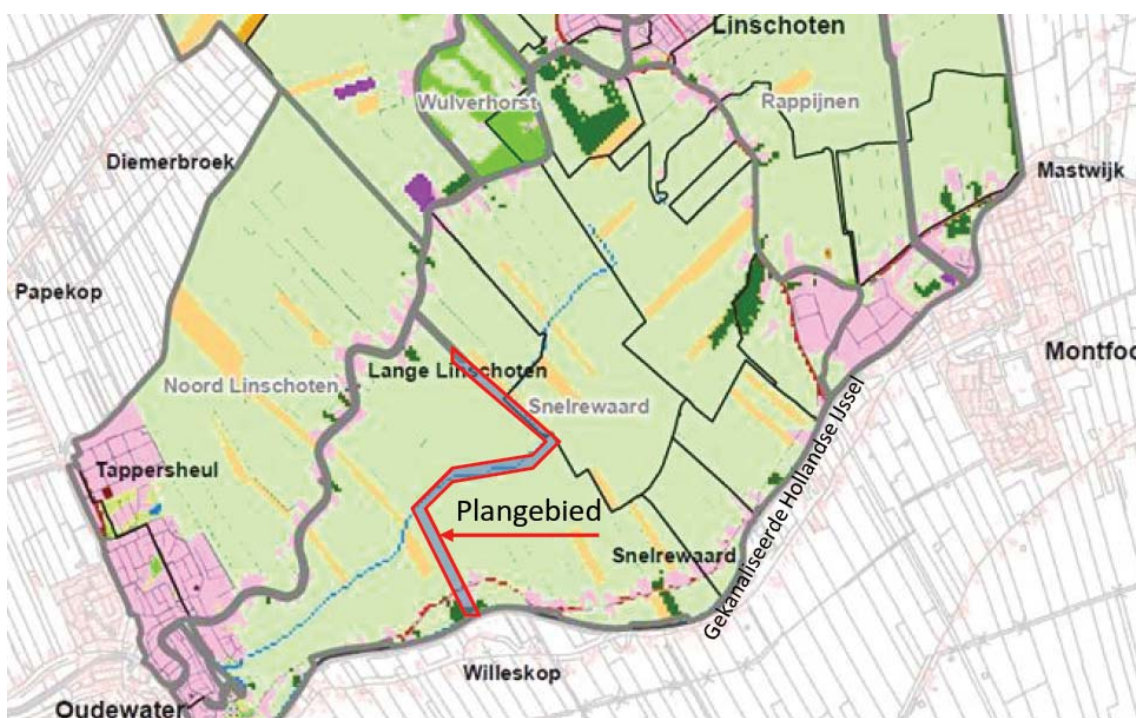
De projectmedewerker van het waterschap, mevrouw Kok, is beschikbaar voor vragen en opmerkingen van belanghebbenden (telefoon: 030-6345912, E-mail: kok.mh@hdsr.nl).

DEEL I. Gemaal Waardsedijk en maalvliet

I.1 Ligging plangebied

Het plangebied ligt in het zuidelijke deel van de Linschoterwaard in de polder Snelrewaard, ten zuidoosten van het huidige gemaal Snelrewaard en direct ten noorden van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel. In figuur 2 is het plangebied indicatief aangegeven.

De Linschoterwaard maakt samen met de polders rond Bodegraven, Zegveld en Woerden deel uit van het Oude Rijngebied. Dit is het deel van het beheergebied van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden dat afwatert naar de Oude Rijn. De Oude Rijn wateret bij Bodegraven af naar het buurwaterschap het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Figuur 2: Indicatieve ligging van het plangebied (bron: Watergebiedsplan Linschoterwaard)

I.2 Projectonderdelen

Dit ontwerp projectplan bevat projectonderdelen die - in samenhang met elkaar - bijdragen aan het oplossen van knelpunten met betrekking tot het watersysteem en specifiek de wateropgave in de in het Oude Rijngebied, vismigratie en waterkwaliteit (zie ook figuur 3).

Projectonderdelen met betrekking tot knelpunt 'waterberging'

Het gaat hier om de nieuwbouw van een poldergemaal (capaciteit $2,5 \text{ m}^3/\text{s}$) op de Waardsedijk, ca. 1,5 km ten oosten van de kern Oudewater, met de volgende voorzieningen:

- Een persleiding tussen het nieuwe gemaal en de Hollandse IJssel (lengte ca. 200 m);
- Een uitstroomvoorziening langs de Hollandse IJssel.

Voor de watertoevoer vanuit de Snelrewaard en de Lange Linschoten naar het nieuwe gemaal wordt een nieuwe hoofdwatergang ingericht die voldoende robuust is om te voorzien in de geplande gemaalcapaciteit voor Snelrewaard ($1,5 \text{ m}^3/\text{s}$), maar daarnaast ook in staat is om een teveel aan water uit de Lange Linschoten te vervoeren (maximaal $1 \text{ m}^3/\text{s}$). Deze nieuwe maalvliet wordt ingericht vanaf de locatie waar nu nog het poldergemaal Snelrewaard staat en krijgt een totale lengte van 2400 m.

De hoofdwatergang wordt gerealiseerd met de volgende projectonderdelen:

- De aanleg van een geheel nieuw stuk hoofdwatergang, de Maalvliet (lengte ca. 600 m);
- Gedeeltelijk verbreden of herprofilieren van de bestaande hoofdwatergangen Lansing en Machinevliet (totale lengte ca. 1800 m);
- Ontmantelen van het bestaande poldergemaal Snelrewaard. De molenstomp blijft gehandhaafd. De molenstomp heeft geen monumentale status;
- De aanleg van een nieuwe, geautomatiseerde stuw ter plaatse van het huidige poldergemaal Snelrewaard om water in te kunnen laten vanuit de Lange Linschoten. Het debiet over de stuw ($1 \text{ m}^3/\text{sec}$) is aan een maximum gebonden in relatie tot de genoemde gemaalcapaciteit van het nieuwe gemaal Waardsedijk.

Bij poldergemaal Snelrewaard ligt een peilscheiding, dat wil zeggen een fysieke begrenzing tussen gebieden met verschillende waterpeilen. De bestaande waterafvoer via het gemaal is in noordwestelijke richting. De nieuwe stuw komt op de bestaande peilscheiding tussen de boezem Lange Linschoten en het polderpeil in polder Snelrewaard, waardoor de bestaande waterpeilen aan weerszijden worden gehandhaafd. De stuw maakt waterafvoer in zuidoostelijke richting mogelijk, naar de nieuwe maalvliet en polder Waardsedijk.

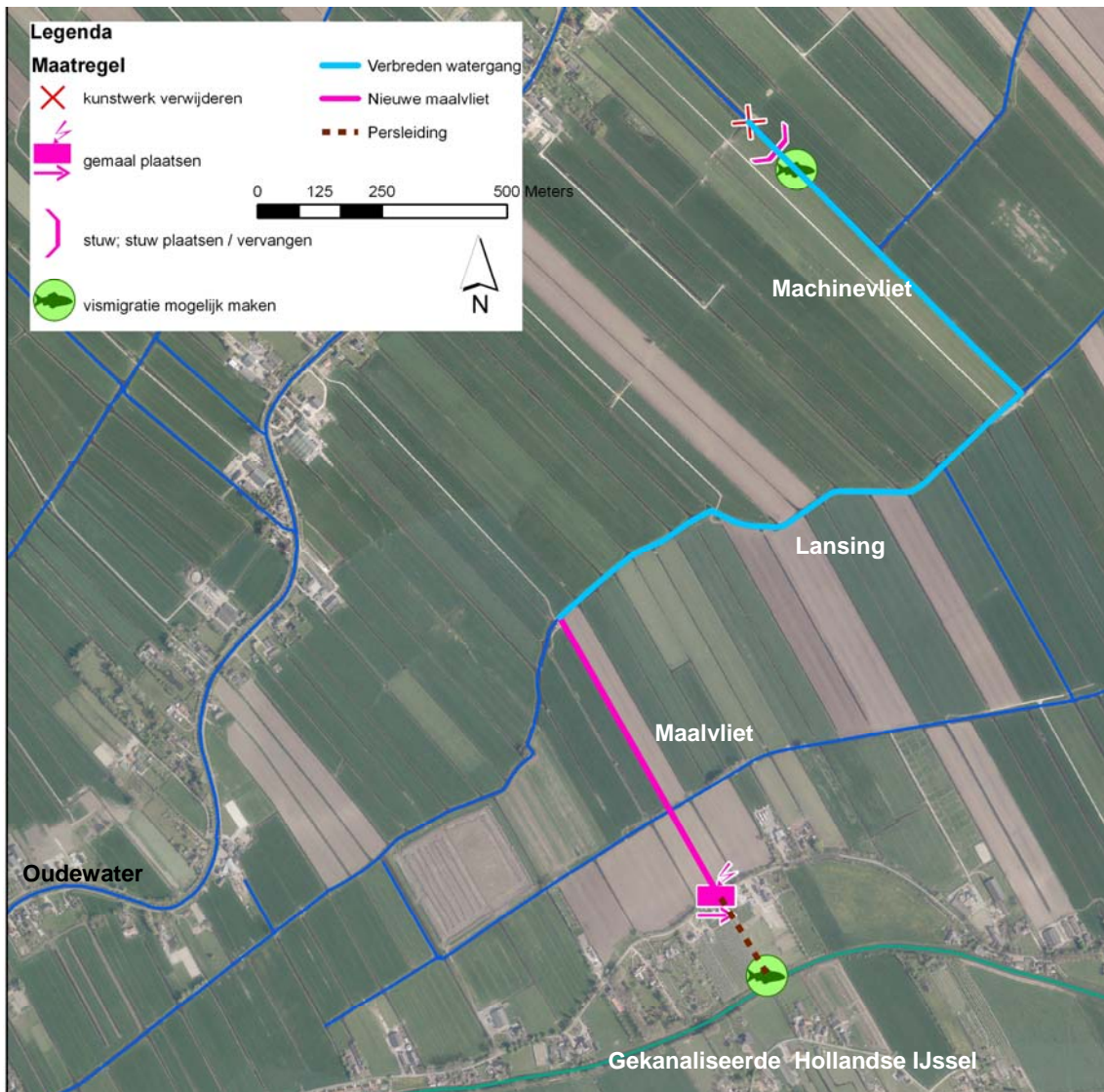
Projectonderdeel met betrekking tot knelpunt 'waterkwaliteit'

Langs de Machinevliet worden natuurvriendelijke oevers aangelegd op plekken waar dat kan. Deze locaties en het ontwerp van deze oevers zijn onderdeel van nadere uitwerking.

Projectonderdelen met betrekking tot knelpunt 'vismigratie'

Het leefgebied voor vissoorten binnen de polder wordt vergroot door op de genoemde peilscheiding bij de nieuwe stuw een vispassage aan te leggen.

Een gemaal dat aanstaat, is vaak levensbedreigend voor vissen die worden meegevoerd in de tijdelijke stroming van de maalvliet. Om de overlevingskans van vissen te vergroten, krijgt het nieuwe gemaal visvriendelijke pompen. De pomp is zodanig ontworpen dat er een voetbal ongeschonden door kan. 95 % van de vissen verlaten het gemaal zonder beschadigingen en worden gespuid op de Hollandse IJssel. Bij dit gemaal wordt geen vispassage aangelegd.

Figuur 3: Schematische ligging van alle maatregelen in dit ontwerp projectplan

1.3 Kadastrale situatie en beschikbaarheid van percelen

In Deel IV is in bijlage 2 op een luchtfoto nauwkeurig aangegeven op welke percelen de inrichting van het nieuwe gemaal en de nieuwe maalvliet zijn voorzien. In bijlage 3 is een kaart opgenomen met de kadastrale percelen voor de verbreding van de Lansing. Hieronder volgt een toelichting op de gewenste situatie.

Gemaal, persleiding en uitstroomvoorziening

Het waterschap is eigenaar van de percelen ten behoeve van de aanleg van het gemaal. De voorgenomen locatie van dit gemaal ligt ter hoogte van vijf woningen, tegenover Waardsedijk 77. De afmetingen van het geplande gemaal (zie ontwerpuitgangspunten in Deel IV Bijlagen) zijn afgestemd op het vigerende bestemmingsplan 'Landelijk gebied Oudewater en Willeskop' (vastgesteld 4 juli 2011), maar het waterschap dient wel een omgevingsvergunning aan te vragen (zie paragraaf 1.4.3).

De percelen waar de persleiding en de uitstroomvoorziening zijn gepland, zijn in eigendom van de gemeente Oudewater. Voor de persleiding wordt een recht van opstal gevestigd (de percelen kunnen dan in eigendom van de gemeente of andere partijen blijven). Het waterschap koopt het terrein waarop de uitstroomvoorziening aan van de gemeente Oudewater.

Nieuwe hoofdwatergang ('Maalvliet')

Het waterschap is eigenaar van de percelen ten behoeve van de aanleg van de nieuwe hoofdwatergang ('Maalvliet'). Door het graven van de nieuwe maalvliet ontstaan een aantal zeer smalle percelen. Op 8 mei 2014 is door de provincie Utrecht ontheffing verleend op de landschapsverordening om deze demping mogelijk te maken. In figuur 4 zijn de te dempen sloten waarvoor ontheffing is verleend weergegeven.

Figuur 4 te dempen sloten ten behoeve van aanleg maalvliet

Bestaande hoofdwatergangen (onderdeel totale primaire watergang naar het gemaal Waardsedijk)

De bestaande hoofdwatergangen Lansing wordt verbreed tot 14 meter op de waterlijn. De Machinevliet hoeft niet te worden verbreed, maar wordt waar mogelijk ingericht met natuurvriendelijke oevers. Het waterschap is rondom de Machinevliet gedeeltelijk eigenaar van de watergang, De Lansing is in bezit bij de aangelanden. De aangrenzende percelen waarop de gewenste verbreding is geprojecteerd, zijn daarmee ook in particulier eigendom.

Het waterschap wil de extra benodigde waterbreedte minnelijk in eigendom verwerven en zal hierover in overleg gaan met de betreffende particuliere grondeigenaren. Wordt in overleg met de aangelanden voor gekozen het eigendom te verweven dan is het uitgangspunt dat de nieuwe (opgeschoven) waterlijn de nieuwe perceelgrens wordt. Het talud wordt door het waterschap afgewerkt naar bestaand maaiveldniveau. Blijft het eigendom bij de particulieren dan zal het midden van de watergang de perceelsscheiding vormen.

Wanneer (een deel van) de benodigde percelen niet minnelijk verworven kan worden, dan zal het waterschap na vaststelling van dit ontwerp projectplan gebruik maken van de wettelijk geregelde gedoogplicht/onteigeningsprocedure. De insteek is dan dat de extra waterbreedte wordt gerealiseerd op de betreffende particuliere percelen. Om dit mogelijk te maken, zal het waterschap een financiële vergoeding overeenkomen met de grondeigenaren met betrekking tot de economische afwaardering van deze percelen.

Nieuwe stuw

Het waterschap is eigenaar van het perceel waarop gemaal Snelrewaard is gesitueerd. De nieuwe stuw en de nieuwe vispassage komen op hetzelfde perceel van het waterschap.

1.4 Proces van verder ontwerp en uitvoering

Het waterschap heeft voor het verdere verloop van het project een proces voor ogen waarin veel ruimte is voor participatie van belanghebbenden. Die participatie is vooral gericht op het ontwerp van het gemaal en de inrichting van het gemaalsterrein.

I.4.1 Concurrentiegerichte dialoog

Om een aanbesteding met participatie door omwonenden mogelijk te maken wordt gestart met het doorlopen van een zogenaamde concurrentie gerichte dialoog. Dit proces bestaat uit drie fasen, namelijk: selectiefase, dialoogfase en inschrijffase. Bij de dialoogfase en de inschrijffase krijgen de belanghebbenden, samengevoegd tot een ontwerpatelier, een belangrijke rol. Zo oordeelt het ontwerpatelier in de inschrijffase mee over de verschillende ingediende Schetsontwerpen van de bovenbouw (alles boven maaiveld) van het gemaal en de terreininrichting van het gemaal. Het ontwerpatelier en het waterschap kunnen beiden op gelijke voet hun oordeel vellen.

Na het doorlopen van de dialoogfase houden we één partij over die de uitvoering ter hand zal nemen. Deze partij bestaat uit een adviesdienst, aannemer en een boorbedrijf. Met deze partij starten we dan daadwerkelijk met het onderzoeken, inventariseren en ontwerpen van het totale project. Het schetsontwerp van deze partij zal als basis dienen voor de bovenbouw van het gemaal en de terreininrichting.

Hieronder een schematische weergave van de totale planning van het project.

	2015	2016	2017	2018
Overleg en afspraken grondeigenaren	■	■	■	
Projectplan Procedure	■	■		
Concurrentiegerichte dialoog	■	■		
Studie en Ontwerp		■	■	
Vergunningenprocedures		■	■	
Overleg ontwerpatelier	■	■	■	
Uitvoering			■	■
Nazorg				■
Overleg stuurgroep omgeving			■	■

Figuur 4: Actuele planning voor realisatie en formalisering van gemaal Waardsedijk en maalvliet

I.4.2 Studie en ontwerp

In de studie en ontwerp fase worden diverse locatiegebonden omgevingsonderzoeken uitgevoerd. Het gaat om onderzoeken met betrekking tot de bestaande geotechnische en milieuhygiënische situatie en de ligging van riolering, kabels en leidingen. Ook worden de archeologische, cultuurhistorische en ecologische aspecten van het plan goed in beeld gebracht. De verkregen informatie wordt de ingebracht in het ontwerpproces.

Bij het ontwerp van het gemaal en de maalvliet vindt samenspraak met belanghebbenden uit de directe omgeving plaats. Dit gebeurt vanuit het concept van een ‘ontwerpatelier’.

Het waterschap wil het ontwerpatelier gaan samenstellen uit de volgende disciplines:

- Een medewerker van het Ingenieursbureau van het waterschap voor de technische uitwerking van ontwerp;
- Projectleider van het waterschap voor de procesbegeleiding en bewaking van de uitgangspunten;
- Een afvaardiging van de omwonenden voor de inbreng van de wensen met betrekking tot het ontwerp, de inrichting en het beheer;
- Mogelijk de stichting Hugo Kotenstein vanuit bijvoorbeeld een toetsende rol voor de ruimtelijke inpassing.

De verwachting is dat met het ontwerpatelier ongeveer vijf bijeenkomsten van 2 à 3 uur worden georganiseerd. De beoogde resultaten van deze bijeenkomsten zijn zowel een ruimtelijke onderbouwing als een ontwerp voor de bovenbouw van het gemaal.

Het ontwerpproces kent twee mijlpalen: het Voorlopig Ontwerp (VO) en het Definitief Ontwerp (DO). Op basis van het DO kunnen de benodigde vergunningen worden aangevraagd. De technische en landschappelijke uitgangspunten voor het ontwerp zijn opgenomen in Deel IV Bijlagen.

I.4.3 Vergunningenprocedures

Het waterschap zorgt voor de volgende noodzakelijke meldingen en aanvraag van vergunningen en ontheffingen en meldingen bij bevoegde gezagen:

- Ministerie van ELI: flora- en faunawet;
- Provincie: Ontgrondingvergunning;
- Provincie: Landschapsverordening (reeds toegekend voor de benodigde slootdempingen).
- Milieudienst: Melding activiteitenbesluit;
- Gemeente: Regeling recht van opstal voor aanleg persleiding;
- Gemeente: Omgevingsvergunning (apart voor graven/dempen en gemaal);

Voor het plangebied in dit ontwerp bestemmingsplan geldt het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied Oudewater en Willeskop' (vastgesteld 4 juli 2011). Binnen dit bestemmingsplan is het toegestaan om de locatie aan de Waardsedijk in te richten met een gemaal, maar de bouwregels staan de bouw ervan in de weg. Om het gemaal te kunnen bouwen is daarom een omgevingsvergunning nodig van de gemeente.

Het waterschap gaat op structurele basis overleg voeren met de betrokken bevoegde gezagen. Voor het aanvragen van de benodigde vergunningen en ontheffingen zal tijdig overleg worden gevoerd. Dit ter voorkoming van onvolledige vergunningsaanvragen en verrassingen.

I.4.4 Stuurgroep

Na de studie en ontwerp fase wil het Waterschap in overleg om de omwonenden en indien gewenst, 'het ontwerpatelier' veranderen in een stuurgroep.

Door de inrichting van deze stuurgroep wil het waterschap de betrokkenheid van de belanghebbenden uit de directe omgeving en een kwalitatief optimale vertaalslag vanuit het DO mogelijk maken borgen. De stuurgroep maakt het eenvoudiger om snel en naar behoefte informatie te delen en afstemming te hebben met de belanghebbenden. Het waterschap wil de stuurgroep gaan samenstellen uit de volgende disciplines:

- Directievoerders van het project;
- Projectleider van het waterschap voor de procesbegeleiding en bewaking van de randvoorwaarden;
- Een afvaardiging van de omwonenden;
- Perceeleigenaren.

De verwachting is dat met de stuurgroep ongeveer vijf bijeenkomsten van 2 à 3 uur worden georganiseerd.

I.4.5 Uitvoering

Het waterschap heeft zelf de volgende fasering in gedachten:

1. Bouw gemaal, aanleg persleiding met uitstroomvoorziening en aanleg nieuwe hoofdwatergang ('Maalvliet');
2. Aanbrengen geautomatiseerde stuw en vispassage;
3. Herinrichting van bestaand gemaal Snelrewaard;

De verbreding van de Lansing en Machinevliet is niet afhankelijk van andere projectonderdelen. Zodra de uitvoering van deze verbreding mogelijk is, zal deze ook worden uitgevoerd.

Het werk wordt naar verwachting deels op grond van derden uitgevoerd (zie 1.3). Naast contact via de stuurgroep worden de werkzaamheden tijdig met de percee-eigenaren besproken en wordt in overleg de beste wijze van uitvoering bepaald.

Het waterschap borgt in de contractdocumenten met de aannemer dat de veiligheid van de aanwezige (alternatieve) waterkeringen niet in gevaar kan komen. Het gaat hier om de Waardsedijk en de keringen van de boezem bij gemaal Snelrewaard. Ook de instandhouding van de goede waterafvoer in noordwestelijke richting tijdens de uitvoeringsperiode wordt geborgd, totdat de nieuwe maalvliet en het gemaal in bedrijf genomen worden.

Bij de bouw van de verschillende projectonderdelen wordt zoveel mogelijk trillingsarm gewerkt. Daarnaast worden de transportbewegingen tot een minimum beperkt door te werken met een 'gesloten grondbalans'. Dat betekent dat alle ontgraven en aan te brengen hoeveelheden grond binnen het plangebied blijven, waardoor er geen grond hoeft te worden aangevoerd of afgevoerd. De persleiding tussen het gemaal en de uitstroom in de Hollandse IJssel wordt zoveel mogelijk met sleufloze technieken aangebracht.

Het waterschap zal door middel van een kostenbaten-afweging bepalen tot in hoeverre overlast voor de omgeving beperkt kan worden.

Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met alle voorschriften die ten grondslag liggen aan de verkregen vergunningen en ontheffingen voor het werk.

I.5 Voorgenomen leggerwijzigingen bij het waterschap

De legger is het officiële register van het waterschap met betrekking tot waterstaatswerken binnen het beheergebied (zie figuur 1) en is te vinden op de website van het waterschap.

Waterstaatswerken zijn oppervlaktewateren, waterkeringen en kunstwerken (zoals bruggen en duikers). Het waterschap is op grond van de Waterwet en de Keur het bevoegde gezag (beheerder) over deze waterstaatswerken.

De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie. De legger is leidend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en derden op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Deze wederzijdse verplichtingen zijn vastgelegd in het 'Besluit algemene regels Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009' (vastgesteld 15 april 2010).

Wijzigingen aan waterstaatswerken dienen te worden verwerkt in de legger zodra deze wijzigingen daadwerkelijk zijn gerealiseerd en zijn geaccepteerd door het waterschap. De projectonderdelen in dit ontwerp projectplan leiden allemaal tot leggerwijzigingen, namelijk:

- de inrichting van nieuwe waterstaatswerken (visvriendelijk gemaal Waardsedijk met persleiding en uitstroomvoorziening, nieuwe hoofdwatergang 'Maalvliet', de geautomatiseerde stuw en de vispassage);
- en wijzigingen van bestaande waterstaatswerken (verbreding van hoofdwatergangen Lansing en Machinevliet bij gelijkblijvende leggerdiepte en het ombouwen van het huidige gemaal Snelrewaard tot vispassage en inlaat).

De genoemde kunstwerken worden direct na oplevering ingemeten en verwerkt in de legger. De wijzigingen in het oppervlaktewater worden pas bij de eerstvolgende, periodieke leggerwijziging verwerkt. De legger waterkeringen hoeft niet te worden gewijzigd.

De stuurgroep in de twee bouwteamfasen (paragraaf 1.4) zal anticiperen op een tijdige planning van de interne leggerprocedures bij het waterschap en op publicatie van de gewijzigde leggers.

I.6 Operationeel beheer, bediening en onderhoud

De eigendomssituatie en het operationele beheer, bediening en onderhoud zijn essentiële beheersaspecten in de voorbereiding van een nieuw uitvoeringsplan. De beoogde eigendomssituatie van het voorliggende plan voor gemaal Waardsedijk en de maalvliet is toegelicht in paragraaf 1.3.

De bediening van het nieuwe, visvriendelijke gemaal en de nieuwe, geautomatiseerde stuw komt in handen van het waterschap. De vispassage heeft geen bediening nodig.

Het operationele beheer (waaronder inspecties) en het periodieke onderhoud van het gemaal (incl. persleiding en uitstroomvoorziening), van de stuw, van de vispassage en van de volledige maalvliet komt bij het waterschap te liggen. Binnen het plangebied is dit al het geval voor de Lansing en de Machinevliet als primaire watergang. Eventuele natuurvriendelijke oevers langs de Machinevliet zullen door het waterschap worden onderhouden vanaf de oever vanwege de breedte van de oever. Bij de verdere uitwerking van het oeverprofiel moet daarmee rekening worden gehouden. Om dit mogelijk te maken, is een obstakelvrij schouwpad van 4 m breed noodzakelijk achter de insteek van het talud langs de maalvliet en bij de natuurvriendelijke oevers langs de Machinesloot.

Het onderhoud van de oevers van de Maalvliet vindt plaats door het waterschap vanaf het water. De Lansing moet zoals nu ook in de legger opgenomen is, vanaf het water onderhouden kunnen worden. Eventuele bruggen dienen het onderhoud vanaf het water mogelijk te maken en moeten voldoen aan de regels uit de keur.

DEEL II. Verantwoording

II.1 Aanleiding projectplan

Het gemaal Waardsedijk gaat de afwatering voorzien van polder Snelrewaard. Polder Snelrewaard maakt deel uit van afwateringsgebied Oude Rijn. Binnen Oude Rijn liggen de polders rond Kamerik, Zegveld, Bodegraven, Woerden en de gehele Linschoterwaard. Al deze polders wateren nu uiteindelijk af op de Oude Rijn en bij Bodegraven loost HDSR water naar het buurwaterschap Rijnland (HHR).

Een belangrijk waterhuishoudkundig knelpunt voor polder Snelrewaard is de stijging van het waterpeil in de Lange Linschoten bij hevige neerslag. De Lange Linschoten staat in open verbinding met de Oude Rijn (het boezemwatersysteem). In de Oude Rijn stijgt het waterpeil fors bij hevige neerslag. Deze peilstijging komt doordat poldergemalen in het Oude Rijngebied op volle toeren draaien en veel water uitslaan naar de boezem. Daarbij komt dat de Oude Rijn, onderdeel van het boezemsysteem, het overtollige water niet snel genoeg kan afvoeren richting Bodegraven. Om te voorkomen dat de boezemkades overstromen en/of bezwijken worden in de huidige situatie maalstops ingesteld. Hierbij mogen de poldergemalen geen water meer lozen op de boezem en stijgt het waterpeil in de betreffende polders, soms tot onacceptabel niveau.

In 2001 is in het Nationaal Bestuursakkoord Water op landelijk niveau afspraken gemaakt over de normen voor wateroverlast waaraan waterschappen dienen te voldoen. Een norm is bijvoorbeeld in landelijk gebied maximaal eens in de tien jaar meer dan 5% van het oppervlak mag inunderen. In stedelijk gebied is die norm uiteraard strenger. Stedelijk gebied mag maximaal eens in de honderd jaar inunderen.

Deze normen uit het Nationaal Bestuursakkoord Water zijn opgenomen in de Provinciale Verordening, die het kader schetst waarbinnen het waterschap moet werken. Uit toetsing aan de normen (bepalen wateropgave Wateroverlast) blijkt dat de boezem en enkele polders binnen het Oude Rijngebied niet voldoen aan de normen voor wateroverlast uit de Provinciale verordening. Als gevolg hiervan is een wateropgave voor de het Oude Rijngebied vastgesteld.

In 2007 is de nadere uitwerking wateropgave Oude Rijn afgerond. In deze studie is de wateropgave voor het Oude Rijngebied vastgesteld op ca. 1.200.000 m³. Deze wateropgave beschrijft de maatregelen die nodig zijn om het watersysteem op orde te brengen en te houden volgens de vastgestelde normen. Voor het oplossen van deze maatregelen zijn in het watergebiedsplan Linschoterwaard (vastgesteld na inspraak door het Algemeen Bestuur in 2011) maatregelen opgenomen.

Voor de wateroverlast die, vaker dan volgens de normen toegestaan is, optreedt dient het waterschap maatregelen te nemen. Maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit extra waterberging in de vorm van vergroting van het areaal oppervlaktewater in de polders (meer buffer, betekent meer ruimte voor water bij een maalstop). Een dergelijke maatregel zou verregaande gevolgen hebben voor het gebied en daarom is het waterschap op zoek gegaan naar een alternatief.

Van deze opgave bevindt zich bijna de helft, circa 566.000 m³, in de Linschoterwaard, waar polder Snelrewaard onderdeel van uitmaakt. Deze opgave bestaat uit:

- een tekort aan bergings- en afvoermogelijkheden in de polders;
- een tekort aan afvoermogelijkheden ten gevolge van maalstops.

Voor de Linschoterwaard is gekeken naar de route die het water aflegt. Uit de analyses blijkt, dat afvoer van de Oude Rijnboezem naar de Gekanaliseerde Hollandse IJssel een zeer effectieve maatregel is om de wateropgave Wateroverlast op te lossen. Door aanleg van het gemaal Waardsedijk neemt de wateropgave met 500.000 m³ af. Bovendien vermindert een

gemaal naar de Gekanaliseerde Hollandse IJssel ook in andere delen van het Oude Rijngebied de wateropgave, zij het veel minder substantieel.

Het gemaal Waardsedijk is daarom ook in het watergebiedsplan Linschoterwaard opgenomen en is de meest effectieve maatregel uit dit watergebiedsplan om de helft van de wateropgave op te lossen.

II.2 Gewenste situatie

Door de uitvoering van het projectplan wordt de wateropgave in de Linschoterwaard grotendeels opgelost, bovendien neemt de wateroverlast in het boezemsysteem van de Oude Rijn af. Het nieuwe gemaal zorgt voor een afname van de wateropgave van zeker 50 %. De nieuwe hoofdwatergang ('Maalvliet') en de verbrede hoofdwatergangen Lansing en Machinevliet dragen bij aan extra bergingscapaciteit in de polder en verminderen daarmee de wateropgave.

De vispassage lost een knelpunt in de vismigratie op en de natuurvriendelijke oevers langs de Machinevliet dragen bij aan een goede ecologische waterkwaliteit in de polder.

II.3 Effecten van het plan

II.3.1 Positieve effecten

Door de bouw van het gemaal en het verbreden van de watergangen hoeft niet al het water via Bodegraven worden afgevoerd, maar kan ook naar de Gekanaliseerde Hollandse IJssel worden afgevoerd. Hier wordt minimaal 50% van de wateropgave van het Oude Rijngebied opgelost en wordt het watersysteem robuuster.

Door aanleg van enkele natuurvriendelijke oevers zal de waterkwaliteit in de polder Snelrewaard verbeteren. Door de aanleg van een vispassage bij het huidige gemaal Snelrewaard, is een knelpunt voor de vismigratie opgelost. Vissen kunnen van de Lange Linschoten naar de polder zwemmen en omgekeerd. Dit draagt bij aan de KRW-doelstellingen en de kerntaak schoon water van het waterschap.

II.3.2 Negatieve effecten

Leefomgeving

De directe leefomgeving van omwonenden verandert.

Verkeer en transport

De graafwerkzaamheden worden uitgevoerd met hydraulische graafmachines en de vrijkomende grond wordt vervoerd door middel van vrachtwagens en/of trekkers met dumpers. Dit kan enige geluidsoverlast met zich meebrengen en een drukkere verkeersbelasting voor de omliggende wegen.

Flora en Fauna

De geplande ingrepen geven een tijdelijke verstoring van de plaatselijke flora en fauna. Uiteindelijk hebben de maatregelen een positieve bijdrage aan de aanwezige flora en fauna.

Cultuurhistorie en Archeologie

Voor de hoofdmaatregelen van het watergebiedsplan Linschoterwaard is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar cultuurhistorie en archeologie. Dit project is één van deze hoofdmaatregel en bevindt zich in verschillende gebieden met cultuurhistorische- en archeologische waarde. Bij het ontwerp en uitvoering van het project wordt hiermee rekening gehouden. Het ontwerp en de uitvoeringsmethode worden bij gemeente en provincie getoetst.

II.4 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 gericht op:

- het voorkomen en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

Voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Door de bouw van het nieuwe gemaal kan het water naar de Gekanaliseerde Hollandse IJssel worden afgevoerd en wordt 50% van de wateropgave binnen het gehele Oude Rijngebied opgelost. De nieuwe watergang en het verbreden van twee bestaande watergangen garandeert een goede waterafvoer en -doorvoer. Daarnaast draagt de nieuwe watergang en de verbrede watergangen bij aan het waterbergend vermogen van het watersysteem.

Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit

De zuidwestelijke oever van de Machinevliet wordt daar waar mogelijk natuurvriendelijk ingericht. Natuurvriendelijke oevers bieden belangrijke leef- en ontwikkelgebieden voor planten, vissen en dieren. Natuurvriendelijke oevers kennen een zuiverende werking op de waterkwaliteit.

Door het bestaande gemaal Snelrewaard vispasseerbaar te maken is het voor vissen mogelijk om van uit de Lange Linschoten de polder in te zwemmen en van de polder de Lange Linschoten in.

Vervulling van maatschappelijke functies watersysteem

De maatregelen uit dit projectplan dragen niet verder bij aan maatschappelijke functies anders dan dat waar de maatregelen direct voor bedoeld zijn: voorkomen van wateroverlast.

II.5 Verantwoording op basis van beleid

Waterbeheerplan

In het waterbeheerplan 2010-2015 is als doel opgenomen dat het regionale watersysteem, wat betreft wateroverlast, op orde is. De bouw van het gemaal Waardsedijk draagt substantieel bij aan het oplossen van de wateropgave in het Oude Rijngebied.

De aanleg van de natuurvriendelijke oevers en het maken van een vispassage bij het huidige gemaal Snelrewaard dragen bij aan het realiseren van de doelen voor schoon water. In het waterbeheerplan 2010-2015 is opgenomen dat in het beheersgebied 44 km natuurvriendelijk oever gerealiseerd dient te worden. Een deel hiervan zal in het Oude Rijngebied gerealiseerd worden. Een natuurvriendelijke oever langs delen van de Machinevliet draagt hier aan bij. Daarnaast heeft het hoogheemraadschap als doel om de leefomgeving van vissen te verbeteren door o.a. het aanleggen van vispassages.

Watergebiedsplan Linschoterwaard

In 2011 is het watergebiedsplan Linschoterwaard met bijbehorend inrichtingsplan vastgesteld. Een van de maatregelen uit het inrichtingsplan is de bouw van gemaal Waardsedijk.

II.6 Verantwoording van de keuzen in het project

Het waterschap heeft in 2013 een onderzoek uitgevoerd ten behoeve van de locatiekeuze van het nieuwe gemaal Waardsedijk (zie literatuurlijst). De uiteindelijk gekozen locatie bij woning Waardsedijk 77 is opgenomen in dit ontwerp projectplan, maar was niet de voorkeursvariant in dit onderzoek.

In 2014 zijn de grondonderhandelingen voor beide locaties nogmaals opgestart en het resultaat was dat de enige haalbare plek de locatie tegenover Waardsedijk 77 was. Daar liep namelijk al een aantal jaren een kavelruil met een aantal agrariërs. In deze kavelruil werd grond vrijgeruild voor een gemaalterrein en een nieuwe maalvliet. Dit is de enige locatie waar op minnelijke wijze grond voor gemaalterrein en maalvliet kan worden verworven voor vergoedingen die marktconform zijn.

Op 8 mei 2014 heeft de Provincie Utrecht een ontheffing op de “Landschapsverordening provincie Utrecht 2011” verleend. De sloot tussen de percelen 600 en 164 achter Waardsedijk 73 in Snelrewaard wordt over een lengte van 50 m gedempt, waarbij een duiker aangebracht wordt. Daarnaast wordt de sloot tussen de percelen met nummer 277 en 282 op twee plaatsen over een lengte van 30 m gedempt, waarbij ook hier duikers aangebracht worden. Deze ontheffing is onderdeel van een kavelruil met omliggende eigenaren waardoor grond voor gemaal en maalvliet beschikbaar is gesteld.

DEEL III. Rechtsbescherming

III.1 Financieel nadeel

Voor schade die een gevolg is van (op zichzelf rechtmatige) besluiten of rechtmatig feitelijk handelen, kunnen belanghebbenden een verzoek tot schadevergoeding bij het waterschap doen op grond van het bepaalde artikel 7.14 van de Waterwet. Een belanghebbende komt voor een vergoeding in aanmerking, *voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins verzekerd is.*

Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding. Op de hierboven bedoelde verzoeken om schadevergoeding is naast artikel 7.14 van de Waterwet ook de Nadeelcompensatieregeling van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden van toepassing.

III.2 Procedure

Het Ontwerp Projectplan ligt van 31 maart tot 11 mei 2015 ter inzage. Het ontwerp projectplan en de bijbehorende stukken kunt u tot 6 weken na publicatie tijdens kantooruren inzien op de onderstaande adressen:

- Het hoofdkantoor van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Poldermolen 2 te Houten.
- Het gemeentehuis van de gemeente Oudewater.
- Daarnaast kunt u kijken op www.destichtserijnlanden.nl/bekendmakingen

Belanghebbenden kunnen gedurende deze periode een zienswijze indienen. Naar aanleiding van ingediende zienswijze wordt een inspraaknota opgesteld en het definitieve projectplan vastgesteld.

III.3 Indienen zienswijze

Een zienswijze is een reactie op het ontwerp projectplan met zo nodig een gemotiveerd voorstel voor aanpassing hiervan.

Alle belanghebbenden van de voorgenomen aanleg van de natuurvriendelijke oevers mogen een zienswijze indienen. U heeft een belang als u in het gebied woont, werkt en/of bezittingen heeft.

III.4 Beroep en hoger beroep

Na vaststelling van het (definitieve) projectplan kan een belanghebbende die ook een zienswijze heeft ingediend op het ontwerp projectplan beroep instellen, conform artikel 8.1 Algemene wet bestuursrecht. Hij dient daartoe binnen zes weken na bekendmaking van het definitieve projectplan beroep in te stellen bij de rechtbank. Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het projectplan waartegen het beroepschrift gericht is en de gronden van beroep.

Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Utrecht, Sector Bestuursrecht, Postbus 13023, 3507 LA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van dit projectplan. U kunt ook digitaal beroep instellen bij de genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Hiervoor dient u te beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden. Voor het indienen van een beroepschrift zijn griffierechten verschuldigd.

III.5 Verzoek om voorlopige voorziening

Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking. Indien beroep is ingesteld kan daarnaast ook een voorlopige voorziening worden gevraagd als tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de uitspraak op het beroepschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de voorzieningenrechter bij de hiervoor genoemde rechtbank. Daarvoor is opnieuw griffierecht verschuldigd.

Deel IV Bijlagen

BIJLAGE 1 Uitgangspunten ontwerp

Gemaal Waardsedijk

Uitgangspunten gemaal:

- De gemaalcapaciteit wordt minimaal 2,5 m³/sec;
- Het gemaal wordt voorzien van twee visvriendelijke pompen;
- De levensduur voor de civieltechnische en bouwkundige onderdelen wordt 100 jaar;
- Het gemaal wordt voorzien van een geautomatiseerd grofvuilroosterreiniger met toebehoren;
- Landschappelijk inpassing;
- Het verhard terrein van het gemaal krijgt een oppervlakte van ca. 1000m²;
- Het gemaalterrein wordt goed ontsloten vanaf de Waardsedijk;
- Het gemaalterrein zal voorzien worden van de nodige arbo-maatregelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan afsluitmogelijkheden van het terrein;
- Vloeroppervlakte gemaal gebouw ca. 49 m² binnen bestaand bestemmingsplan;
- Maximale hoogte gemaalgebouw ca. 3,6 m binnen bestaand bestemmingsplan;

Aanleg persleiding

Tussen het gemaal aan de Waardsedijk en de uitstroomvoorziening aan de Gekanaliseerde Hollandse IJssel wordt een verbinding gerealiseerd om het oppervlakte water te kunnen transporteren. Dit gebeurt met behulp van een persleiding.

Uitgangspunten persleiding:

- De persleiding bestaat uit één of twee leidingen tussen het gemaal en de uitstroomvoorziening en is in totaal ca.200 m lang;
- De persleiding wordt gedeeltelijk in open ontgraving aangebracht en gedeeltelijk d.m.v. een gestuurde boring. De exacte tracés worden bij het nader onderzoek bepaald;
- De persleiding wordt gedeeltelijk gefundeerd op palen en gedeeltelijk op staal;
- De levensduur voor de civieltechnische en bouwkundige onderdelen wordt 100 jaar;

Aanleg uitstroomvoorziening Hollandse IJssel

De uitstroomvoorziening dient er voor om het oppervlakte water uit de persleiding geleidelijk en beheersbaar de Gekanaliseerde Hollandse IJssel in te laten stromen.

Uitgangspunten uitstroomvoorziening:

- De uitstroomsnelheid haaks op Gekanaliseerde Hollandse IJssel is maximaal 0,30 m/sec;
- De uitstroomvoorziening is bereikbaar vanaf de Waardsedijk;
- De uitstroomvoorziening zal voorzien worden van arbo-maatregelen;
- De levensduur voor de civieltechnische en bouwkundige onderdelen wordt 100 jaar.

Aanleg en aanpassen watergangen

De bestaande hoofdwatergangen Lansing en Machinevliet worden deels verbreed en er wordt een nieuwe maalvliet gegraven.

Uitgangspunten aanleg Maalvliet

- De afvoercapaciteit wordt 2,5 m³/s;
- De oevers worden beschermd tegen erosie;
- Het natte doorstroomoppervlak is minimaal 26 m²;
- De bodemhoogte is NAP -3,70 m;

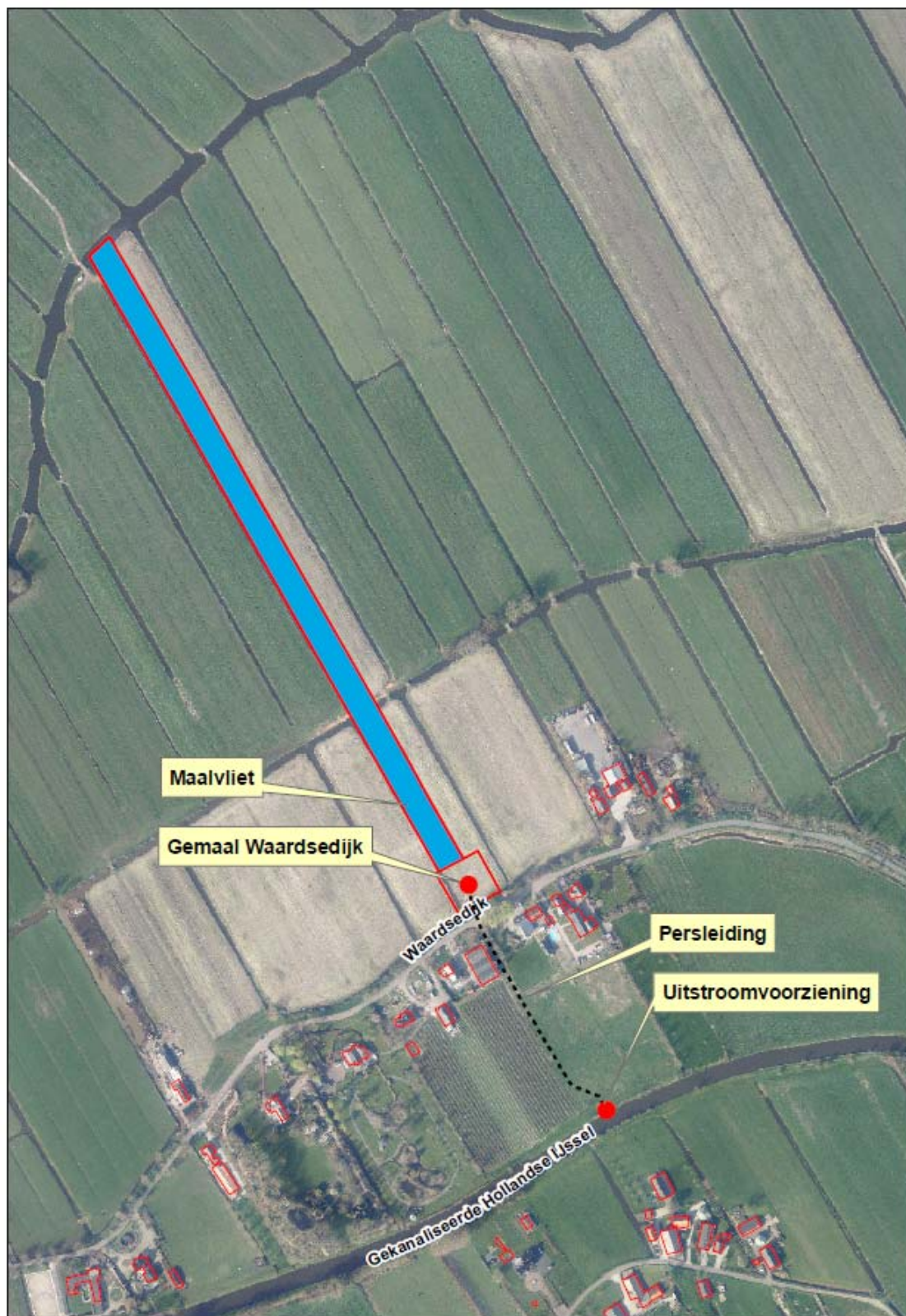
Uitgangspunten verbreding Lansing:

- De afvoercapaciteit wordt 1,5 m³/s;
- Op het traject van de oude naar de nieuwe maalvliet wordt de watergang met gemiddeld 2,5 m verbreed tot 14 m op de waterlijn.

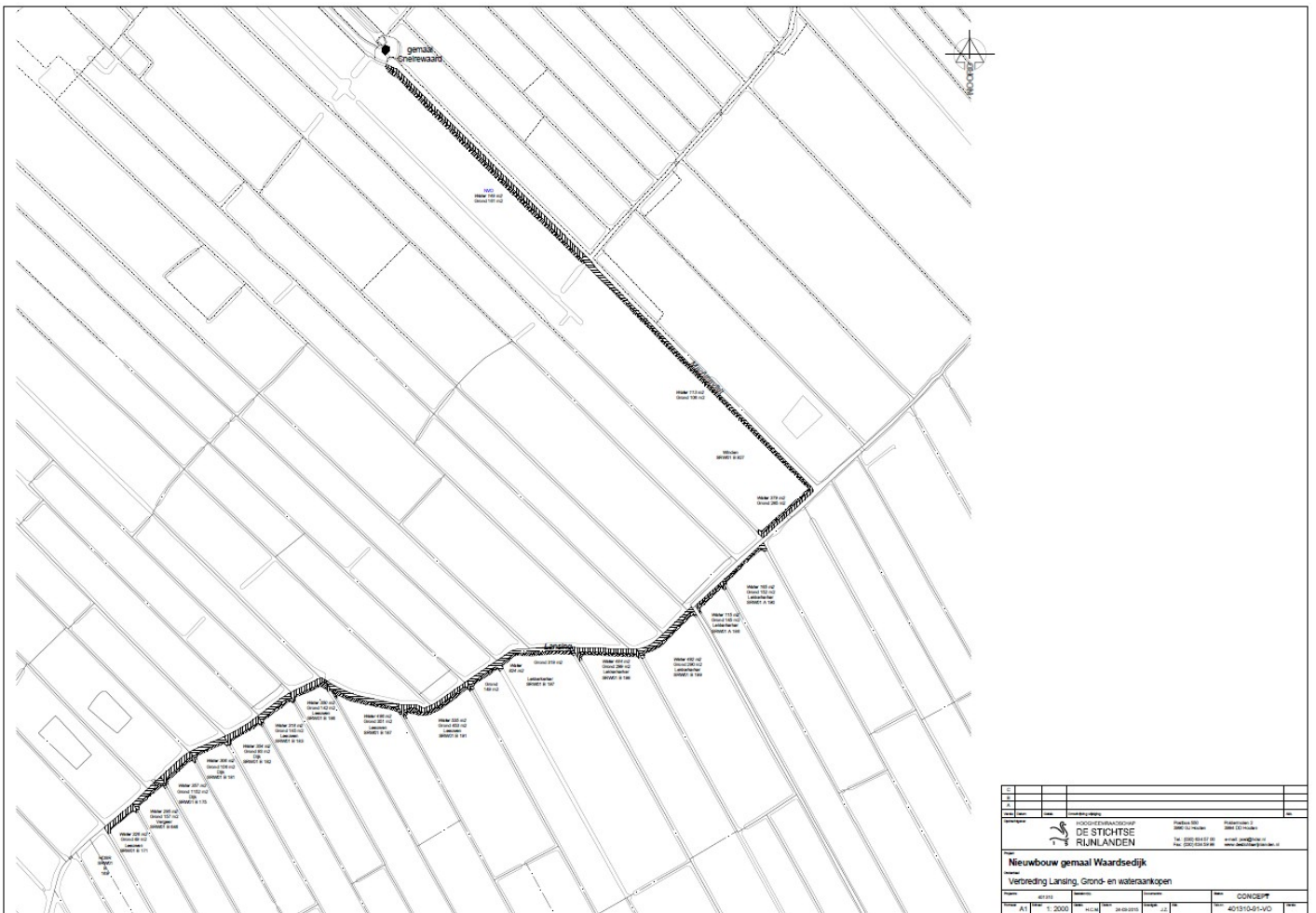
Uitgangspunten verbreding Machinevliet:

- De afvoercapaciteit wordt $1,5 \text{ m}^3/\text{s}$;
- Op het traject van de oude naar de nieuwe maalvliet wordt de watergang verbreed tot 14 m op de waterlijn;
- De zuidwestelijke oever wordt natuurvriendelijk ingericht daar waar dat mogelijk is.

BIJLAGE 2 Detailkaart van ligging gemaal Waardsedijk, maalvliet en persleiding met uitstroomvoorziening

BIJLAGE 3 Percelen verbreding Lansing

HOOGTEWAASBOUW		DE STICHTSE RIJNLANDEN	
Nieuwbouw gemeal Waardsedijk		Verbreiding Lansing, Grond- en wateraankopen	
Plan:	02111	Maat:	1:2000
Staat:	A1	Datum:	1-2009
Project:	40131621-V0	Stadium:	CONCEPT

Literatuurlijst

- [1] Vastgesteld Watergebiedsplan Linschoterwaard dd 1-3-2011 (DM 354484)
- [2] Vergaderstukken AB Vergadering van 29 oktober 2008 punt 5 Maatregelenpakket wateropgave Oude Rijngebied (DM 256224)
- [3] Locatiekeuze gemaal Waardsedijk, Linschoterwaard dd 7-1-2014 (DM 764478)
- [4] Ontheffing op de "Landschapsverordening provincie Utrecht 2011" dd 8 mei 2014 (DM 826721)